

میتوانید چند سطر کوتاه تاریخ افغان فلم را بیان کنید؟

افغان فلم که واحد دومی وزارت اطلاعات و فرهنگ میباشد در سال 1968 بکمک USAID اعمار - تجهیز و به فعالیت آغاز نمود این موسسه بعنوان یک لابراتوار جهت تهیه فلمهای سیاه و سفید مستند که شامل بخش های مختلف (اخباری - مستند داستانی) است بنیاد گذاشته شد. ولی در سالهای بعد بنا بر نبود استودیوی فلمسازی برای این مامول تهیه فلمهای هنری داستانی در این دستگاه غیر حرفه یی صورت گرفت که از لحاظ صدا و تصویر در حد کوالیتی عالی نبود فعلا آرشیف غنی این موسسه دارای بیش از دوهزار ریل فلم اخباری و بیشتر از چهار صد برنامه فلم مستند داستانی و پنجاه برنامه فلم هنری داستانی دارد.

منظور از ایجاد افغان فلم هما نا ثبت وقایع مهم و تاریخی که در کشور به وقوع می پیوست و یا هم اکنون رخ میدهد همچنان بخاطر ورود صنعت فلمسازی در کشور که نیاز آن احساس میگردید.... و در جریان گذاشتن مردم در قرآ و قصبات کشوری یعنی اطلاع یافتن از چگونگی رودیدادهای کشور و به نمایش گذاشتن آن توسط موبایل سینما. که این جریان تا سالهای 1992 به صورت سیستماتیک ادامه داشت و در اثر جنگ های داخلی و از بین رفتن تجهیزات کار ان متوقف گردید.

این مدیریت به چه نوع تشکیل شد؟

این مدیریت به سه بخش کار میکند:

در رأس اداره همیشه یک رییس قرار داشته.

1 - بخش تولید و تکنیک

2 - بخش توری و مراقبت سینما ها

3 - بخش اداری.

چگونه تغییرات از دوران ابتدا تا حال به وجود آمده؟

در سالهای 1973 افغان فلم در کنار ساختن فلمهای مستند دست به ساختن فلمهای هنری داستانی زد که تا چند فلم محدود ادامه پیدا کرد همکاری با موسسات خصوصی فلمسازی داشت کنترل سینما ها را نیز به عهده داشت و دارد اوج تولید افغان فلم در دهه هشتاد بود که بهترین آثار خلق گردید در دهه نود بنا بر دگرگونی اوضاع و فرار بسیاری از سینما گران افغان فلم تئانست فقط یک فلم هنری داستانی عروج را بسازد.

در دوران طالبان مرکز فرهنگی به شمول افغان فلم بسته شد و تا سال 2001 هیچ گونه فعالیتی در افغان فلم وجود نداشت و با به میان آمدن چهره جدید سیاسی در کشور افغان فلم کار هنری را با دیجیتال آغاز کرد و در مورد تشکیل اداری افغان فلم هیچ گونه تغییری رونما نگردید.

افغان فلم چه نوع رولی را در سینمای امروز افغانستان بازی میکند؟

افغان فلم به عنوان یک مرکز سینمایی دولتی تا قبل از سال 2001 تمامی فعالیت های سینمایی را در کشور به عهده داشت و کنترل میکرد و بعد از سال 2001 که با تغییر مقره رات در کشور اکنون بیشتر از 160 موسسه سینمایی جواز فعالیت اخذ نموده اند.

افغان فلم تنظیم کننده فستوالها در داخل و خارج کشور تدویر کننده سمینار ها در کشور تدویر کننده کورسهای آموزشی و ورکشاپ ها در کشور است و همچنان تنظیم کننده کار و فعالیت برای تولید کننده گان خارجی که میخواهند در افغانستان فلم بسازند و همچنان ممد فلمسازان داخلی که نیاز به و سایل تکنیکی و یا کسب تجربه داشته باشند... .. افغان فلم کوشش دارد تا سینمای ملی و با هویت افغانی را تقویت نماید و در این راستا کار جدی و عملی مینماید..... موسسه افغان فلم به عنوان یک موسسه مادر در افغانستان برای تمام فلمسازان کشور کار و رهنمود دهنده است..... بر علاوه افغان فلم خود در ساختن های هنری داستانی و مستند فعالیت دارد و توجه افغان فلم برای تثبیت یک سینمای خوب و با ارزش در راه تلاش است و برای آن میکوشد.... مشکل امروز افغان فلم به عنوان یک موسسه فعال در طول تاریخ اینست که امروز با وضع مالی خیلی خراب مواجه است.

افغان فلم خود را از نگاه مدیریت دولتی به کدام عرصه میبیند؟

افغان فلم از نگاه مدیریت دولتی فعلاً خویشتن را مسول سینمای افغانستان میدانند در جهت کمک همکاری سازماندهی ایجاد روابط خوب با سینمای بین المللی و راه باز کردن برای انانیکه تازه کار اند و کشودن درب سنمای بین المللی برای آنها و آثار شان را فرستادن به جشنواره های بین المللی و زمینه سازی با استفاده از قدرت دولتی برای خدمت به سینمای افغانستان.

خصوصی شدن افغان فلم – شما چندی قبل خصوصی شدن افغان فلم را مطرح کردید آیا این امکان را امروز هم میبینید؟

مساله خصوصی سازی افغان فلم کاملاً یک امر دقیق و به جا است زیرا دولت ها خود نمیتوانند پرودکشن داشته باشند و بیروکراسی دولتی هیچگاه با کار فلمسازی جور در نمی آید. دولت صرفاً در جهت حمایت از فلمسازی و فلمسازان باید قرار داشته باشد و در سرمایه گذاری برای فلم مانند کشور های دیگر جهان سهم بگیرد تا توانسته باشند در پروسه صنعت فلم در کسور که مبین ارج گذاری به فرهنگ است و سینما افتخار یک کشور و هویت ملی یک کشور و گنجینه پر بارش است توجه جدی به آن مبذول گرداند. البته ناگفته نباید گذاشت که بخشی از کار افغان فلم ارتباط میگیرد به وزارت اطلاعات و فرهنگ که آرشیف افغان فلم است و کنترول از سینما ها و ارتباط با خارج از کشور که همه باید تحت نظر دولت صورت گیرد صرفاً مسله تولید را باید خصوصی ساخت و حمایت کرد.

فرق تلویزیون شخصی و دولتی چیست؟

گرچه شیوه پرسش این سوال مفهوم دیگری داشته است ولی با آنهم باید گفت در جوامع بشری نظر به رژیم ها فرق میکند یک تلویزیون دولتی بیشتر زبان گوی دولت است و تربیون آن بیشتر در خدمت و در جهت اهداف دولت فعالیت مینماید گویا یک تلویزیون دولتی بر وفق و مرام دولت کار میکند تا خواستها و مرام همگانی اما یک تلویزیون آزاد بیشتر انگشت میگزارد بر کمبود و اصلاح عرصه های اجتماعی سیاسی فرهنگی در جامعه و پلی است میان دولت و خواست های مردم که با انعکاس تصویری حق زورنالسنتیک بودنش را ادا مینماید کارش را بیشتر متمرکز میسازد بر خواست های مردم و آگاهی دادن مردم از آنچه نمی بینند ویا نمیتوانند ببینند بر علاوه اینکه پروگرامها را به ذوق و سلیقه مردم تهیه میدارند.

چند سینما وجود دارد و در کجا؟

قبل از جنگهای داخلی در کابل 23 سینما به صورت فعال کار میکرد ولی در اثر جنگهای داخلی این رقم به هفت سینمای فعال رسیده است که آنها از امکانات خوب سینمایی بر خوردار نیست (Cinema Park, Aryob, Cinema Ariana, Cinema Khair Khana, Cinema Temour Shahi, Cinema Pamir Cinema Baharistan) بسیاری از سینما ها در ولایات کشور کاملاً تخریب گردیده که فاقد سینما میباشند. مثل هرات جلال آباد خوست غزنی و امثال ان صرفاً در مزارشریف یک سینما تخریب و یکی آن فعال میباشد. به جز از کابل در ولایات نمایش فلم از طریق ویدیو پروجکتور صورت میگردد چون تعداد تماشاجی زیاد نیست و توریست ها گان فلم های سینمایی به مشکل مالی دچار میگردند.

شرایط سینمای امروز چگونه است؟

قبل از جنگ های داخلی در کابل و ولایات سینما رونق بسیار عالی داشت یعنی اینکه مردم از هر طبقه و قشر به سینما میرفتند فلماها به هر ذوق تهیه دیده میشد و هر سینما تماشاجی خاص خود را داشت که فلم مورد نظر خود را میدید.... بعد از انقلاب دیجیتال در دنیا تأثیر این پدیده نه تنها در افغانستان بلکه بسیاری از سینما ها کشور های جهان را متضرر ساخت و حتی در بسیاری از کشور ها سینما به گدامها بدل گشت تا بعداً فلم با ساختار تکنیکی جدید شیوه های بهتری را اتخاذ کرد و تماشاجیان دوباره به سینما ها رو آوردند.

ولی در کشور ما بر علاوه انقلاب دیجیتال عوامل دیگری که خیلی مایوس کننده است رخ داد و روی سینمای ما تاثیر ناگواری گذاشت. در دوران جنگهای داخلی انفجار بمب ها در سینما ها و تلف شدن صد هاتماشاجی و هراس مردم از رفتن به محل تجمع چون سینما و همچنان ممانعت کردن مجاهدین از رفتن زنها و دختران به سینما و یا دو رفیق یا نامزد ها و بلاخره کتگوری شدن تماشاجی برای سینما رفتن یعنی اینکه کی ها باید به سینما بروند طبعاً آمه‌های بیکار و ولگرد برای گذشتاندن وقت نه اینکه از سینما چه برداشتی داشته باشند. از جانب دیگر شرایط سینما ها نیز مطابق گذشته نیست بنا بر نداشتن هوای لازم در داخل سینما ها عدم فعال بودن ایرکاندیشن در تابستان برای سرد ساختن هوای داخل و یا بر عکس گرم ساختن آن در زمستان اینها همه وابسته است به عاید سینما ها که تماشاجی کم دارند و اجاره داران سود کمتر از سینما ها میبرند و عامل دیگری که سینما ها به مستاجر داخلی تعلق دارد و کمتر توجه به مصارف لازم دارند.

کدام تأثیرات فلمی برای کار شما یک رولی را بازی میکند؟

اگر مقصد شما شیوه کار کدام کارگردان را من میپذیرم و بر من تأثیر میگذارد باید بگویم که فلهای پر محتوا که چیزی برای بیان مطلب داشته باشد و معناگرا باشد چنین فلهای دریاچه نوی را برای تفکر در ذهن باز میکند و آموزنده است در این راستا کارگردان مشخص را نموانم ذکر کنم فقط میگویم هر کارگردانی که به این شیوه کار میکند میپذیرم و صحنه میگذارم.

فلم کی ها به شما اهمیت داشت؟

اگر مقصد شما فلهای جهان سینما باشد؟ بلی فلهای بزرگ جهان سینما که در دنیای فلم ماندگار مانده اند و از ارزش خاص هنری برخوردار اند آنها را دوست دارم بر من فلم تیتانیک اثر خاصی گذاشته است و فراموش ناشدنی است. حقیقت اینست که هر فلم یک اثر سینمایی است ولی هر فلم یک اثر هنری نیست.

فلم های خود را با کدام پول تهیه میکنید؟

دشوار ترین سوال برای سینمای افغانستان همین نکته است قبل از 1992 وقتی تنها افغان فلم تولید داشت دولت های وقت برای فلمسازی سرمایه قابل ملاحظه و امکانات دولتی را در اختیار فلمساز میگذاشت و اگر مراحل Post Production در خارج از کشور برای فلمساز لازم میبود مهیا میساخت. فعلاً بنابر تغییر رژیم در کشور و چهره جدید دولت وزارت مالیه افغانستان و دونهای بین المللی حاضر نیستند در راستای فلمسازی و در مجموع برای فرهنگ سرمایه بدهند. فعلاً در افغان فلم مدت هفت سال است که از فلمسازی فلم های داستانی هنری روی نوار سینمایی خبری نیست صرفاً در این اواخر وزارت اطلاعات و فرهنگ از طریق افغان فلم اثر بزرگ مولانا بلخی رومی را با هزینه نا چیزی روی دست دارد که البته این فلم به کمک کشور ترکیه شاید به پایه تکمیل برسد. از جریان سال 2001 بدینسو ریاست افغان فلم با استفاده از وسایل دیجیتال که در آغاز 2002 کشور های کمک کننده اندک مساعدت نمودند کار فرمایشی مثل صحت - ماین پاک و تعلیم و تربیه راساخت که به هیچ گونه کار های هنری ماندگار محسوب نمیگردد.

در مورد موسسات خصوصی فلمسازی آنها که مقدار پول مصرفی شان برای پرودکشن فلم از 2000الی 30000 دالر امریکایی را دربر میگیرد و فلمهاست که به هیچ گونه هویت سینمای ما را ثابت نمیسازد و صرفاً نوق شخصی بعضی از جوانان فلمساز است از سرمایه شخصی خودشان به مصرف میرسانند که بیشتر این فلهای کاپی از فلهای بالیود است. ولی در یک جهت دیگر که سینمای افغانستان به آن مینازد و آنرا در جشنواره های بین المللی مطرح میسازد سینمای روشنفکرانه است که عده جوانان با درک و مسول بدان پرداخته اند و میسازند که هنوز از جایی فند نمیگیرند.

در تهیه فلم با کی همکاری میکنید و کی با شما همکاری میکند؟

اگر منظور کمک افغان فلم است افغان فلم با تمام موسسات خصوصی به صورت یکسان همکاری مینماید شکل کمک و همکاری افغان فلم - دادن مشوره های لازم در صورتیکه آنها با افغان فلم تماس بگیرند و تقاضای کمک نمایند به اختیار قرار دادن تجهیزات فلمبرداری نظر به لوايح افغان فلم کمک پرسونل تخنیکی و فنی برای

موسساتی که تقاضا نمایند..... معرفی آثار سینما گران افغانی به جشنواره ها - افتتاح فلمهای شان در کابل... ومهیا ساختن نمایش فلم در سینما های شهر.

کسانی که به افغان فلم همکاری مینمایند بدخترانه نا چیز است ویا اصلا در این شرایط امروز وجود ندارد صرفاً در سال 2002 یک مقدار وسایل دیجیتال از طرف موسسه آینه (مرکز فرهنگی فرانسه) با هشت کامپلکس سینمای سیار در کابل کمک کرد که نیز شامل 3 پایه کمره PD 170- 150 و یک پایه کمپیوتر بود بعداً جانب آلمان سیستم صدا PD6 را سیستم Pro tools و کمپیوتر MAC G5 را به افغان فلم کمک نمودند به تعقیب آ موسسه INA کشور فرانسه سیستم دیجیتال سازی ارفیف افغان فلم را کمک نمودند که بدخترانه بنا بر عوامل تخنیکی بعد از یک مدت کوتاه کار فعلا کار آن متوقف است.ولی در چند سال اخیر کمکی که بتواند در قسمت پرودکشن فلم افغان فلم را کمک نماید متأسفانه وجد نداشته.

فعلاً در مورد تدویر جشنواره های بین المللی از چهار سال بدینسو مرکز فرهنگی فرانسه و گویتیه انیستوت و امسال سفارت کشور بریتانیا (فند ریزنگ) مینمایند و در همکاری با موسسه افغان فلم اتحادیه سینما گران افغانستان و چند نهاد دیگر جشنواره (کابل انترنیشنل فلم فیسٹوال) راه اندازی مینمایند. بعضی از دوتر ها برای موسسات شخصی بعد از اعلان کانکور انتخاب سناریو ها تا حدود تقریباً 5000 دالر امریکایی را کمک نموده اند که شاید سال یک مرتبه صورت بگیرد.

موسسات کمک کننده بین المللی در بخش تولید چه رول را بازی میکنند؟

در این مورد اصلا موسسات بین المللی بنا بر استراتژی شان کمک نمیکنند و هم تا حال در اثر تماس های ما آنها جواب مثبت ارایه نکرده اند.

همکاری با چه نوع شرایط بستگی دارد و تولیدات شخصی چه رولی را بازی میکند.

دو نوع همکاری مطرح است یکی اینکه نظر به شرایط افغانستان که سینما نیاز به کمک دارد باید از طرف دوتر ها تجهیز گردد و یک فند قابل ملاحظه برای رشد مقطعی سینما مد نظر گرفته شود تا سینما از این حالت بیرون کشیده شود.

دوم اینکه برای رشد سینمای افغانستان باید این سینما به تولید مشترک بپردازد ولی برای تولید مشترک چند عامل وجود دارد که:

- 1 - عدم تساوی پول برای سهم گیری کار مشترک
 - 2 - عدم توانمندی سینمای ما در کل برای یک کار مشترک
 - 3 - متزلزل بودن پرودیوسران در شرایط کنونی به سینما گران و شرایط افغانستان.
 - 4 - عدم موجودیت بیمه و سایل و جان هنرمندان برجسته سینما بخاطر ورود شان به افغانستان.
- صرفاً چند سینما گر شناخته شده که پرودیوسران بیرونی با اعتماد روی آنها حساب دقیق میکنند وپول در اختیار شان قرار میدهند و فلم ساخته میشود که در این راستا باید با جدیت کار صورت پذیرد که سینماگر افغانستان خویشن را به حد توانمندی برساند که توجه پرودیوسران را بخود جلب کنند.

همکاری با تلویزیون های ملی و بین المللی به چه شکل صورت میگیرد؟

تلویزیون ملی و تلویزیون های آزاد در افغانستان هنوز نتوانسته اند به معیار های بین المللی خود شان را عیار سازند مخصوصاً در مقابل تولیدات کشور خود شان بی توجهی نشان میدهند به این معنی که بیشتر اتکا مینمایند به تولیدات خارجی نسبت به تولیدات وطن شان زیرا تولیدات خارجی را بدون حق راییت نمایش میدهند به همین منظور است که بیننده از ارزش های وطنی خود دور میمانند و به عوض آن با فرهنگ بیگانه آشنایی بیشتر پیدا میکنند. در موردنمایش فلمهای افغانی حتی بخاطر نمایش خود شان پول میپردازند ولی تا حال هیچ فلمساز نتوانسته پول مصرف شده در فلم را از نمایش بدست بیاورد. علتی که این فلمها نمیتواند در خارج از کشور جایگاه اش را داشته باشد چند علت دارد:

- 1 - عدم انتخاب خوب سوژه برای بیننده خارجی .
- 2 - عدم کار پروفیشنل زیرا موسسات خصوصی با وسایل بسار ابتدایی که برای ساختن فلم بلند داستانی میپردازند.

3 - عدم کوالیتی خوب تصویر و صدا.
بنا بر دلایل فوق تلویزیون های بین المللی از پذیرش بسیاری از تولیدات موسسات خصوصی نظر به معیار های پذیرفته شده بین المللی ابا میورزند.

فلمهای خود را برای کی میسازید؟

طبعاً فلم برای بیننده ساخته میشود حالا فرق نمیکند که این بیننده داخلی باشد یا خارجی ولی فلم باید طوری ساخته شود که هر بیننده با آن رابطه ایجاد نماید و در او اثر گذارد. برای این مطلب سینماگر باید سینما شناس باشد و از قدرت بینش و القا سود برده باشد تا بتواند اثر ناب تهیه نماید تا بیننده خود را مجذوب خود سازد.

فلمهای شما در کجا نمایش داده میشود؟

فلمهای ما همه در داخل کشور نمایش داده میشود و لی فلمهای که از ارزش های سینمایی - سوژه و تصویر سازی با تکنیک خوب سینمایی ارایه گردیده باشد در سینما های بیرون مرز و جشنواره ها نیز به نمایش گذاشته میشود.

چون فلمها بیشتر روی دیجیتال ساخته میشود کمتر اقبال نمایش در سینما ها میابد زیرا فلم های دیجیتال از طریق پروجکتور سینمایی تا زمانیکه روی نوار سینما تبدیل نگردد امکان پذیر نیست. برای این ملحوظ آن تعداد فلمهای که بسبباً از نظر کوالیتی و سوژه بهتر تهیه شده باشد از طریق تلویزیونها به نمایش گذاشته میشود ولی با یک پول ناچیز حتی صرفاً در برابر چند اعلان تلویزونی فلم را بخاطر تبلیغ به نمایش میگذارند. بیشترین نمایش فلمها بعد از تهیه DVD آنها و تکثیر آن به بازار بدسترس قرار گرفتن مردم و تماشای آن به خانه ها و یا کلوب ها.

بیننده چه عکس العمل از خود نشان میدهد؟

پیشینه سینمای افغانستان که به صورت اکادمیک روی سینما کار میکرد و از ارزش های خوب سینما برخوردار بود نتنها عکس العمل مردم بلکه ارج گذاری مینمودند برای ساخته های سینمایی شان و فلمسازان با تعهد و اساسات سینما کار میکردند. ولی امروز که با دیجیتال کار صورت میگیرد و هر فرد ناشی که از پدیده سینما اطلاعی ندارد و دست به ساختن فلم میزند و صرف خودش را فقط ارضا میسازد. تأثیر منفی روی سینما و بیننده سینما گذاشته که در این میان متأسفانه مرزی بین سینمای افغانستان و بیننده ایجاد گردیده که حتی فلم های خوب و با ارزش سینمای افغانستان قربانی این خواست بچه گانه گردیده. در شرایط کنونی بیننده از فلمهای افغانی نا امید گردیده اند و برایشان سوال بر انگیز گردیده است.

در برداشت بیننده ها چه فرق دیده میشود و در کدام زمینه ها؟

در جامعه مثل افغانستان که از سواد کافی برخوردار نیست و همچنان در برداشت و ذوق ها تفاوت های دیده میشود از نظر عده بی از آنها که ذهن شان میتواند در حد توان خود پذیرش داشته باشد و هم ذهن شان تحت تأثیر فلمهای هالیوود و بالیود است فلمهای افغانی را تا حدودی میپذیرند ولی عده ی سینما شناس و فلم شناس با این نوع تماشاجی فرق میکند آنها به این نوع فلمها انگشت انتقاد میگذارد و فلمهای پر محتوا را میپذیرند و صحه میگذارند و تمجید مینمایند.

بر داشت بیننده بیشتر در قسمت انتخاب سوژه است که به زنده گی شان نزدیک و برای شان قابل فهم باشد بیشتر آنرا میپذیرند.

به نظر شما چه فرق بین بازار ملی و بین المللی وجود دارد؟

کمتر سینمای جهان متکی بر بازار ملی خود از نظر منفعت جویی است تا وارد بازار بین المللی نگردد به هیچ صورت نمیتواند تمامی مصارف فلم را از داخل کشورش دستیاب نماید. در بازار ملی امکان نمایش هر گونه فلمی که در کشورش ساخته شده باشد ولی بازار بین المللی ضرورت نمایش هر گونه فلم را نمیبیند زیرا بسیاری از فلمها در ارتباط کامپلکس های یک جامعه بیچ خورده با عنعنات منحصر به همان جامعه ساخته شده است.

فلمهای وارد بازار بین المللی شده میتوانند که از ارزش های خاص هنری با مفاهیم ارزنده و تکنیک سینمایی و به صورت اکادمیک ساخته شده باشد که مفاهیم قابل درک و عامفهم داشته باشد.

بسیاری از فلمهای افغانی در بازار بین المللی جایگاه خاص خودش را داشته است زیرا محتوای قوی با مفاهیم به صورت ساده و با پرداخت دقیق و بادقت کامل از دیدگاه تماشاچی ساخته شده است. بازار بین المللی که خود از ارزش خاص برخوردار است راه پیدا کردن به این بازار و فروش در این بازار در اهمیت سینمای یک کشور نقش عمده و اساس دارد. بازار بین المللی شناختی میداشته باشد از محتوای اثر انتخابی دارد از تولید و تکنیک فلمهای که میخواهند در جهان به به نمایش بگذارند و شناخت از خود سینما گرو آثار او در عرصه فلمسازی در جهان فلم و سینما.

انجنیر لطیف احمدی